

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 335

van **ROBRECHT BOTHUYNE**

datum: 7 maart 2024

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Winwinlening - Stand van zaken

Met de Winwinlening van Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) moedigt de Vlaamse overheid particulieren aan om een achtergestelde lening te verstrekken aan kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's). Een particulier kan tot 75.000 euro lenen aan een Vlaamse kmo gedurende een looptijd van 5 tot 10 jaar. De kredietgever krijgt daarvoor een jaarlijks belastingkrediet van 2,5 procent op het openstaande kapitaal van de Winwinlening. Als de kredietnemer niet kan terugbetalen, kan de kredietgever daarnaast 30 procent van het verschuldigde bedrag terugkrijgen via een eenmalig belastingkrediet. Een kmo kan tot een bedrag van 300.000 euro Winwinleningen aangaan, met een maximum van 75.000 euro per kredietgever. Ook vzw's met een economische activiteit komen in aanmerking.

1. Hoeveel leningen werden in 2023 geregistreerd bij PMV? Graag totaal aantal en opdeling pe:
 - a) provincie waar de kmo gelegen is;
 - b) type kredietnemer;
 - c) gevraagd krediet;
 - d) verleend krediet.
2. Graag opgave van de verdeling van de Winwinlening naar vennootschapsvorm - type kredietnemer rechtspersonen voor 2023.
3. Wat was het profiel van de kredietgever of de relatie tot de kredietnemer (ouders, andere familie, vrienden, ...) in 2023? Ziet de minister daar een evolutie in?
4. Hoeveel middelen vloeiden er naar de Winwinlening in 2023? Graag belastingkrediet voor 2023. Hoe evolueert dat cijfer?
5. Hoeveel bedroeg het gemiddelde bedrag per Winwinlening in 2023?
6. Hoeveel unieke kredietnemers werden er genoteerd in 2023?
7. Hoeveel euro haalde elke kredietnemer gemiddeld op in 2023?
8. De opeenvolgende crisissen (covid, Oekraïne, Brexit, ...) hadden een impact op de Winwinlening.

Wat is de huidige stand van zaken?

**Vlaams
Parlement**

ANTWOORD

op vraag nr. 335 van 7 maart 2024

van **ROBRECHT BOTHUYNE**

1. In 2023 werden er 6.095 Winwinleningen geregistreerd voor een totaal kredietbedrag van 136 miljoen euro (135.978.428,43 euro).

a) Opdeling productie 2023 per provincie

Provincie	Bedrag	Aantal
Antwerpen	30.375.043,08	1401
Limburg	12.910.634,68	844
Oost-Vlaanderen	37.550.772,21	1609
Vlaams-Brabant	19.017.014,54	657
West-Vlaanderen	36.124.963,92	1584
Totaal	135.978.428,43	6095

b) Opdeling productie 2023 per type kredietnemer (starters versus niet-starters)

Type KN	Bedrag	Aantal
Niet-Starters	72.615.042,99	3822
Starters	63.363.385,44	2273
Totaal	135.978.428,43	6095

c) Gevraagd krediet

PMV-Standaardwaarborgen nv staat enkel in voor de registratie en beheer van de Winwinleningen en fungeert niet als tussenpersoon, marktplaats of matchmaker tussen de kredietgever en de kredietnemers. Hierdoor heeft PMV-Standaardwaarborgen geen zicht op de "gevraagde" kredietbedragen door de kredietnemers. PMV-standaardwaarborgen nv heeft enkel zicht op het effectief verleende bedrag aan Winwinleningen dat werd aangeboden ter registratie.

d) Verleend krediet

Het verleende bedrag aan Winwinleningen in 2023 bedroeg 135.978.428,43 euro.

2. In 2023 werden er 4.923 Winwinleningen aan rechtspersonen toegestaan voor een totaal kredietbedrag van 106.057.840,48 euro. De belangrijkste vennootschapsvormen zijn de BV/BVBA, de commanditaire vennootschap/CV en de NV.

3.

2023				
Vennootschapsvorm	Bedrag	%Bedrag	Aantal	%Aantal
BV/BVBA	87.308.863,19	82,32%	3642	73,98%
Comm. V/Comm. VA	8.567.955,24	8,08%	260	5,28%
CV/CVBA	1.202.604,00	1,13%	77	1,56%
Feitelijke vereniging	90.000,00	0,08%	4	0,08%
NV	3.713.908,15	3,50%	652	13,24%
VOF	3.627.500,00	3,42%	127	2,58%
VZW	1.227.500,00	1,16%	149	3,03%

Andere	319.510,00	0,30%	12	0,24%
Totaal	106.057.840,58	100,00%	4923	100,00%

4. Ook in 2023 zijn het de ouders en schoonouders van de kredietnemers die in belangrijke mate optreden als verschaffer van de Winwinlening. Daarnaast fungeren ook vaak kennissen van de ondernemers als kredietgevers. T.o.v. de totale productie (2006-2023) zien we dat het belang van de 'pure' investeerders (kredietverschaffers zonder familiale of vriendschapsband), zeker voor wat betreft het aantal Winwinleningen (o.w.v. crowdlending initiatieven), wel is toegenomen. Dit is een trend die zich de laatste jaren doorzet.

2023				
Relatie KN - KG	Bedrag	%Bedrag	Aantal	%Aantal
Vader	36.083.370,74	26,54%	1067	17,51%
Moeder	29.710.202,64	21,85%	862	14,14%
Kennis	23.198.284,73	17,06%	1002	16,44%
Schoonfamilie	16.393.614,21	12,06%	480	7,88%
Investeerders	11.964.716,67	8,80%	2076	34,06%
Broer of zus	7.265.418,00	5,34%	224	3,68%
Oom of tante	4.177.180,00	3,07%	138	2,26%
Dochter of zoon	2.063.500,00	1,52%	69	1,13%
Samenwonende vriend(in) zonder samenlevingscontract	2.771.791,44	2,04%	83	1,36%
Grootouder	1.218.150,00	0,90%	50	0,82%
Neef of nicht	1.082.200,00	0,80%	43	0,71%
Kleindochter of kleinzoon	50.000,00	0,04%	1	0,02%
	135.978.428,43	100,00%	6095	100,00%

Totaal				
Relatie KN - KG	Bedrag	%Bedrag	Aantal	%Aantal
Vader	282.026.216,69	28,65%	9454	21,93%
Moeder	216.304.784,14	21,97%	7179	16,65%
Kennis	168.892.139,86	17,15%	8028	18,62%
Schoonfamilie	121.107.524,07	12,30%	4131	9,58%
Investeerders	54.890.676,27	5,58%	9185	21,30%
Broer of zus	52.622.541,12	5,35%	1831	4,25%
Oom of tante	30.580.870,88	3,11%	1131	2,62%
Dochter of zoon	20.391.052,00	2,07%	723	1,68%
Samenwonende vriend(in) zonder samenlevingscontract	19.613.913,94	1,99%	733	1,70%
Grootouder	10.767.256,84	1,09%	462	1,07%
Neef of nicht	6.931.575,00	0,70%	249	0,58%
Kleindochter of kleinzoon	387.000,00	0,04%	13	0,03%
Niet gekend	2.654.473,00	0,27%	115	0,27%
	984.515.550,81	100,00%	43119	100,00%

5. Het jaarlijkse belastingkrediet bedraagt 2,5% van het rekenkundige gemiddelde van het nog openstaande saldo van de Winwinlening op 1 januari en 31 december van het belastbare tijdperk. Het jaarlijkse belastingkrediet wordt toegestaan vanaf het aanslagjaar dat verbonden is aan het belastbare tijdperk waarin de Winwinlening werd gesloten. Pas twee jaar na het sluiten van een Winwinlening genereert deze dus een impact op de begroting in het kader van de jaarlijkse vergoeding. De gegevens in onderstaande tabel voor 2023 zijn een **raming** op basis van de door PMV-Standaardwaarborgen nv geregistreerde Winwinleningen tot 31 december 2023. PMV-Standaardwaarborgen nv heeft geen toegang tot de data van de FOD Financiën, die

als enige instantie over de werkelijke bedragen beschikt via de aangifte Personenbelasting.

6.

	Productie 2023 - Begroting 2025
Jaarlijks belastingkrediet	17.207.296,91 euro

Indien een Winwinlening vervroegd opeisbaar wordt gesteld¹, kan de kredietgever momenteel een eenmalig belastingkrediet ten belope van 30%² van het nog openstaande saldo³ van deze Winwinlening bekomen. Het eenmalige belastingkrediet wordt toegekend voor het aanslagjaar dat verbonden is met het belastbare tijdperk waarin vaststaat dat een gedeelte of het geheel van de hoofdsom van de Winwinlening definitief verloren is. Twee jaar na de opeisbaarstelling van de Winwinlening genereert deze m.a.w. een impact op de begroting in het kader van de eenmalige vergoeding.

De gegevens in onderstaande tabel zijn berekend op basis van de door PMV-Standaardwaarborgen nv uitgereikte schrappingsbrieven voor Winwinleningen, waarbij de kredietgever aan PMV-Standaardwaarborgen nv te kennen gegeven heeft beroep te zullen doen op het eenmalige belastingkrediet.

Het dient wel opgemerkt te worden dat niet alle opgezegde of afgesloten Winwinleningen ook effectief via de belastingaangifte zullen worden aangegeven. PMV-Standaardwaarborgen nv heeft echter geen toegang tot de data van de FOD Financiën, die als enige instantie over de werkelijke bedragen beschikt via de aangifte Personenbelasting.

	Schrappingen 2023 - Begroting 2025
Eénmalig belastingkrediet	496.241,13 euro

7. Het gemiddelde bedrag per Winwinlening bedroeg in 2023 22.309,83 euro. Dat is iets lager dan in 2022, waar het gemiddelde bedrag per Winwinlening net geen 23.000 euro bedroeg, en is eveneens iets lager dan het gemiddelde bedrag per Winwinlening voor het totaal van de portefeuille (22.833,19 euro). Het iets lagere gemiddelde bedrag per Winwinlening in 2023 kan verklaard worden door het feit dat er meer 'pure' investeerders (zonder familiale of vriendschapsband met de ondernemer) een Winwinlening hebben verschaft in 2023 t.a.v. 2022. Het bedrag dat door dit type kredietgevers aan de onderneming verstrekt wordt, is doorgaans een stuk lager dan wanneer er wel een (familiale) band is met de onderneming. Dit heeft te maken met het feit dat veel van dergelijke investeerders via crowdlendingplatformen leningen toekennen, waarbij de bedragen per lening veel kleiner zijn. De rentevoet van de Winwinleningen was in 2022 tijdelijk minder aantrekkelijk voor investeerders, gezien de inflatie en stijgende rentes elders. In 2023 aligneerde de rentevoet zich opnieuw aan de economische situatie.
8. In 2023 werden er 2.773 unieke kredietnemers genoteerd.
9. Elke unieke kredietnemer haalde gemiddeld ongeveer 49.000 euro (49.036,58 euro) op in 2023 via Winwinleningen.
10. De opeenvolgende crisissen hebben een serieuze impact op het Vlaamse economische weefsel. N.a.v. de covid19-crisis werden de modaliteiten van de Winwinlening verruimd met het oog op de ondersteuning van de solvabiliteit en liquiditeit van de Vlaamse ondernemers, via de achtergestelde Winwinleningen. Bepaalde

¹ In geval van faling, kennelijk onvermogen of vrijwillige gedwongen ontbinding of vereffening van de kredietnemer.

² Voor Winwinleningen gesloten tussen 16/03/2020 t.e.m. 31/12/2021 was dit 40%.

³ Het openstaande saldo houdt rekening met de eventueel voorzien afbouw in de delgingsschema's en de aan PMV-Standaardwaarborgen nv gemelde en bevestigde stopgezette of opgezegde Winwinleningen.

versoepelingen (zoals de variabele looptijd tussen 5 en 10 jaar i.p.v. een vaste looptijd van 8 jaar) zijn nog steeds van toepassing. De verruiming van de modaliteiten van de Winwinlening heeft een belangrijke impact gehad op de gerealiseerde productie.

Heel wat particuliere (spaar-)gelden werden op die manier gemobiliseerd. Ondernemers beschikten hierdoor over meer liquiditeiten zodat de solvabiliteit van de Vlaamse ondernemers, gelet op het achtergestelde karakter van de Winwinlening, ondersteund werd. In 2022 kon een zekere voorzichtigheid, die mogelijks te wijten was aan de hogere energieprijzen, inflatie en minder interessante rentevoet⁴ dan elders, bij de kredietgevers vastgesteld worden. Dit was zeker het geval voor de kredietgevers die geen familiale of vriendschapsband hadden met de onderneming. Bovendien verviel eind 2021 de tijdelijke verhoging van het eenmalige belastingkrediet tot 40%⁵, wat mogelijks een impact had op de gerealiseerde productie in 2022. In 2023 aligneerde de rentevoet zich aan de economische omstandigheden⁶ en steeg sterk t.o.v. 2022. Hierdoor noteerden we in 2023 het op één na hoogste bedrag en aantal gerealiseerde Winwinleningen.

⁴ In 2022 bedroeg de maximale rentevoet 1,5% en de minimale rentevoet 0,75%.

⁵ Tijdelijke versoepeling covid-19.

⁶ In 2023 bedroeg de maximale rentevoet 5,25% en de minimale rentevoet 2,375%